

... [stæ]in þenna at ... ok bro gærra.

»... denna sten efter ... och göra bron.»

Till läsningen: Intet sk kan spåras vid inskriftens början. 1 **h** är ej fullt klart, men sannolikt. Efter 2 **u** en naturlig fördjupning, icke sk. 3—4 **ka** tydligt. Runan 5 har möjligen varit **l**. Men bst är grund och bred, till följd av flagring, osäker. Övre delen av 7 **r** borta, men bst:s böjning talar för **r**. 11 **r** är f. ö. enda säkra runa på v. sidan. Av runorna 14—15 spåras endast hst; inga säkra bst. De följande tre runorna 16—18 **ukb** säkra. Av 19 **r** finns tydligt hst och övre delen av bst. Av 20 **u** finns endast bst:s nedre del i behåll. Efter 21 **k**, som är tydligt, är en runa borta i flagring. De tre sista runorna 23—25 **rua** äro säkra.

Caspar Cohl (Fa 6): **aukal ... iri · k ... nþin at ... - - - iri**. — Rhezelius: **aukan ... u - - - r ... u - - rkba · k - - rua** (Fa 6); **aukal u - - - ri ... u - - rkbi · k - - rua** (Fl 2). — Hadorph och Leitz (B 364): **aukal - r - - - u - - - inþin - at ... auk b - - kiru -**. — v. Friesen: **aukal - r - - - r - - - a - uk b - - k - - rua**.

Inskriften har utan tvivel haft följande form: ... **lit rita stain þina at ... auk bru karua**. De båda namnen äro förstörda och kunna icke rekonstrueras.

857. Frövi, Balingsta sn.

Pl. 141.

Litteratur: R. Dybeck, Reseberättelse 1868 (ATA); UFT h. 3 (1873), s. 17; P. J. Lindal i Svenska Fornminnesföreningens tidskrift 2 (1875), s. 84 f.; O. v. Friesen, Runstenar i Uppland undersökta 1899—1901 (ATA), Anteckningar (UUB); Handlingar i ATA 1946.

Äldre avbildningar: Foto efter pappersavklappning av P. J. Lindal 1872 (ATA); detta foto ligger till grund för avbildning i UFT h. 3 (1873), pl. 3 och i Sv. Fornminnesföreningens tidskrift 2 (1875), s. 84; v. Friesen foto 1900 (ATA, UUB).

Runstenen står rest på gårdstomten till Frövi, omkr. 50 m. Ö om mangårdsbyggnaden och 2 m. från vägen, med ristningen vänd mot denna.

Stenen påträffades år 1868 i högra kanten av Sävaa, till en del liggande i vattnet. Meningen var, att den skulle användas till förstugubro, men därvid blev man uppmärksam på att den undre sidan bar en ristning. Markägaren, greve G. A. F. von Essen på Vik, underlättades, och denne lät då resa stenen på andra sidan av ån vid den sydligaste gården nära vägen. Senare ha emellertid ladugårdsbyggnader blivit uppförda i närheten, och stenens plats blev därför synnerligen olämplig. På gårdsägarens önskan flyttades stenen år 1946 till sin nuvarande plats.

Inskriften granskades år 1872 av P. J. Lindal, som offentliggjorde sin undersökning i *Svenska fornminnesföreningens tidskrift* år 1875. Enligt Lindal har »stenen naturligtvis ursprungligen varit rest å åbacken, men så nära brädden, att han genom vattnets utskärning i stranden småningom nedsjunkit i åen». Man kan härav, menar Lindal, draga den slutsatsen, »att Sävaaen fordom varit en betydande båtled. Man valde nemligen helst närheten af allmänna båt- eller far-leder för dylika minnesmärken, som städse borde stå för hvar mans öga, för att minnet af vederbörande mindre lätt skulle falla i glömska hos efterkommande.»

Ljusgrå, rödaktig granit. Höjd 1,50 m., bredd 1,22 m. Toppen är avslagen, varigenom en del av inskriften (6—8 runor) har gått förlorad. Ytan är mycket slät och jämn. Ristningen är tydlig och väl bevarad.

Inskrift:

ihulbiarn + auk + fastlauh . . . × stain + pina + aftir + anut + kup hibi × ant hans
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50

Igulbiorn ok Fastlaug . . . stæin þenna æftir Anund. Guð hialpi and hans.

»Igulbjörn och Fastlög . . . denna sten efter Anund. Gud hjälpe hans ande.»

Till läsningen: Intet sk vid inskriftens början. 1 i är säkerligen en runa, icke ett ornament, tillhörande ormens huvud. Bst i 4 l är mycket liten. Mellan 5 b och 6 i är avståndet påfallande stort. Alla inskriftens a-runor ha ensidig bistav; likaså alla n-runor utom 51 n. Övre delen av bst i 19 u är skadad. Av 20 h finns övre hälften av hst i behåll jämte övre v. bst. (svagt). 49—52 hans står utanför runslingan t. v. om vänstra korsarmen.

P. J. Lindal: 20 k. — v. Friesen: 20 h (v. övre »bistafven säker»).

Stenen är rest över en man Anund av hans föräldrar, Igulbjörn och Fastlög. De tre namn, som förekomma i inskriften, äro väl kända. Om *Igulbiorn* se U 51, om *Fastlaug* Sö 242 och E. Wessén, *Nordiska namnstudier*, s. 101.

Ristaren har uteglömt en runa i verbet 42—45 hibi. Ornamentiken är enkel, efter uppländska förhållanden: en ormslinga med huvudet sett uppifrån och ett likarmat kors med fot.

858. Kumla, Balingsta sn. Nu vid Vik.

Pl. 142.

Fragment av en runsten, funnet omkring 1940 i en grop vid Kumla. Möjligen kan det ha kommit från Balingsta kyrka eller kyrkogård; jfr U 852.

Röd sandsten. Bredd 0,33 m., höjd 0,18 m. Den raka ytterkanten är finhuggen; den har tydligen tillhört ytterkanten på vänstra sidan. Fragmentet kan icke ha hört till samma runsten som U 844.

859. Måsta, Balingsta sn.

Pl. 142.

Litteratur: B 366, L 89, D 1:139. J. Bureus, Fa 6 s. 115 n:r 29 (Caspar Cohl), s. 219 n:r 258 (Rhezeliu), Fa 5 n:r 18, Fa 1 s. 7; J. Rhezelius, Fl 2 n:r 73; Ransakningarna 1667—84; J. Peringskiöld, Monumenta 2, bl. 266; O. Celsius, Svenska runstenar (F m 60) 1, s. 277; hs R 556 (UUB), s. 385; C. v. Linné, Skånska resa (1751), s. 4; UFT h. 3 (1873), s. 16; O. v. Friesen, Runstenar i Uppland undersökta 1899—1901 (ATA), Anteckningar (UUB); E. Brate, Svenska runristare (1925), s. 30; Handlingar i ATA 1930—32; O. Lundberg i En vägbook för Uppsala län (1937), s. 37.

Äldre avbildningar: Rhezelius, teckning (i Fl 2); Bureus, kopparstick (F f 6 n:r 9); P. Törnewall och J. Hardorph, träsnitt (i Peringskiölds Monumenta och B 366); Dybeck a. a.; v. Friesen foto 1900 (ATA, UUB); E. Wessén foto 1911.

Runstenen står på västra sidan av landsvägen Uppsala—Örsundsbro, på Måsta ägor, 10 m. SSV om järnvägsövergången V om Måsta. Ristningsytan vetter åt Ö, sålunda mot vägen.

Bureus har inskriften i sina samlingar, men tycks icke ha någon egen uppteckning. I Caspar Cohls samling anges platsen: »Wedh Måstadh i giärdet j Balungzstadh Sokn» (Fa 6). Rhezelius: »Ballingstadh Sochn wid Måstad» (Fa 6), »Balingstad wid Broen nor om Måstad» (Fl 2). Bureus (Fa 5): »Nordanföre [d. v. s. norr om U 860] mot Br[oe]n». — *Ransakningarna* (1677): »Måstad Giärdet 2ⁿ st^r Ruhnestehnar påskrifne.» — I Peringskiölds *Monumenta* meddelas: »På Mosta Gärde beskådar man två jämnåldrige Runstenar, fordom effter en Persson upreste, af hwilka